

4.

ACC. N:R M. 16624:1-15.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Landskap: *Skåne* Upptecknare: *Anne Thomsen ö. Lynn Kniderberg*
 Härad: Berättare: *Oscar Olsson, Heltagsvägen 18
Eslöv*
 Socken: *Eslöv* Berättarens yrke: *lagerchef*
 Uppteckningsår: ¹⁹⁶⁵ *1966* Född år *1897* i *V. Lallerup*

Stadstraditioner. s. 1-15.

LUF 126

a - o

Ifylles av uppgiftslämnaren

Berättarens namn: Johan Oscar Ohlson
 " födelseår: 1897
 " födelseort: V. Fallarup.
 " yrke: F.d. Segarschef.

Makes/makas namn: Anna Paulina Ohlson
 " födelseår: 1898
 " uppväxtort: Esolkenis
 " yrke: Herrfru

Faders namn: Magnus Eric Ohlson
 " födelseår: 1871
 " uppväxtort: Bortofte Fjälkoffa
 " yrke i staden: järnarbetare
 " yrke före ev. inflyttning till staden: Famnkinder

Moders namn: Selma Ohlson
 " födelseår: 1869
 " uppväxtort: Hängley
 " yrke i staden: Herrfru
 " yrke före ev. inflyttning till staden: fröfru

Farföräldrars yrke: Landsbrukare
 Morföräldrars yrke: Mejerier
 Antal syskon: två

ACC. N:R

M. 126 a

16624:1.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Fadern var plåtslagare. Första arbetsplatsen var hos smed Håkansson i Eslöv. Andra hos Körners mekaniska verkstad Eslöv. Arbetet bestod i att köra ångtröskor mest på hösten och däremellan var han på verkstaden. När de lade järnvägsbankarna mellan Östra-Ljungby och Klippan, körde han grusloket. Arbetet började kl. 6 på morgonen och slutade kl. 6 på kvällen. Arbetsdagen var lika lång hela året. Arbetet pågick hela året. Han hade själva inga arbetsredskap. Lönen var 12 kr. i veckan. Den räckte dåligt. Han hade inga naturaförmåner. Han tyckte om sin arbetsgivare. Det förekom inga fester eller gåvor på arbetsplatsen. Fadern var medlem i Järn och metallarbetarförbundet. Modern hade arbete utom hemmet så länge barnen var små. Hon arbetade dels i ättiksfabriken dels hos familjer. Modern berättade mest om familjernas förhållanden. Hon misskötte inte hemmet fast hon arbetade ute. Barnen hjälpte till i hemmet. Barnen hade inget förvärvsarbete så länge de gick i skolan. Skofabriken ansågs vara en lämplig arbetsplats för barn. Pågrund av att det fanns många lätta arbeten där.

ACC. N:R

M.

16624:2.

~~426~~

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Jag bodde under min uppväxttid tills jag var 5 år på Sjöhusvägen. Huset varrett tvåvåningshus. Där bodde vi och en annan familj det var två rum och kök och ett rum och en vask där uppe. Huset var ej så gammalt. Byggherren hette Per Jönsson. Sedan flyttade vi till ett äldre hus på Mossavägen där bodde vi i två år och hade två rum och kök. Därefter flyttade vi till Tårbelundsvägen där hade vi två rum och kök. Hyran var 10 kr i månaden Förhållandet till hyresvärden var gott. Rummen användes till salong, gemak, matrum och vardagsrum. Det var samma alla årstider. Arbeten utfördes i vardagsrummet. Gäster togs emot i finrummet. Barnen fick vistat i finrummet. Sovplatser hade vi i båda rummen. Föräldrarna var inte helt nöjda med bostaden de saknade mycket. Rummen var möblerade med enkla furumöbler och hemmavävda mattor. Mycket var köpt auktioner. På väggarna hängde tavlor och foton. Vi sandade aldrig golven men hos andra hände det ofta. Det gjordes varje gång de städade. Möbleringen hos andra var ungefär som våran. Inga möbler ansågs allt för gammalmodiga allt godtogs. De vanligaste sängkläderna var kuddar, lakan, och stickade täcken. Bostaden uppvärmdes av kokskaminer. Köksspisen var en kolspis. Som belysning hade vi fotogenlampor.

16624:3.
ACC. N:R M. 126

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Hemma åt vi smörgås och drack kaffe på morgnarna. Mitt på dagen fick vi middag, rätterna varierade dag för dag. Varje kväll fick vi sill och potatis. Mjök drack vi varje dag. Hästkött och inälvmat förekom ytterst sällan, men vi hade ingen motvilja mot det. Fisk fick vi ofta, mest kvabba, torsk och sill. Det fanns inga fiskarsom var motbudande, men en del sorter var för dyra att köpa. Grönsaker brukade vi få, i regel var det morötter, kål, persilja, selleri och palsternackor. Tomaten kom i bruk först år 1915. Sydfrukter köptes bara till julen. De olika varorna köpte vi hos hökaren och på torget. Färdiglagad mat förekom ej hos oss. Mor bakade nästan allting själv hemma i bakugnen. Slakt hade vi aldrig. Mina föräldrar hade en kolloni på 150 m, där de odlade grönsakerna. Kollonin låg på tomten och hörde till lägenheten. Det var lika vanligt att koka och steka maten hemma hos oss. De hushållsredskap vi hade var koppargrytor och gjutna grytor. Kaffeböner och kryddor krossade vi på vår handkvarn. Mor syltade och saftade alltid. Hon gjorde det för hela årsbehovet på en gång. Sedan förvarades det i matkällaren. Där förvarades potatisen också. Vår familj svalt aldrig. Tre måltider om dagen förekom alltid. Vi kallade dem bara frukost, middag och kvällsmat. Alla åt på samma gång. Det var likadant alla dagar. Vardagsrummet använde vi som matrum. Inga möbler behövdes flyttas när vi skulle äta. Alla hade sina bestämda platser vid bordet. Barnen fick prata under måltiden. Vi hade Skånska dagbladet som duk på bordet, men så småningom köpte vi vaxduk. Vaxduk kom i bruk i början av 1900-talet. Vi hade en uppsättning porslin som förvarades i en byffe. Porslinet var köpt och ej ärvt. Vid högtidliga tillfällen bjöd vi på middag. Då serverades vanlig mat. Ibland hade vi kaffe-
bjudning med hembakat.

16624:4.

ACC. N:R M. ~~LUF 126 a~~

Vi hade extra kostym på helgdagarna. Vid särskilda högtider bar vi lånade kläder. Kläderna köptes i regel inte utan beställdes hos skräddare och sömmerska. Begagnade kläder köptes i affär eller pantbank. Modern sydde och ändrade kläder i hemmet. Strumpor och vantar förfärdigades också i hemmet. Man hade symaskin. Ibland fick man kläder i gåva av någon släkting. I vardagslag hade man trätofflor på fötterna. Dessa köptes färdiga hos skomakaren. Han sulade även familjens skor. Barnen hade mössor och de vuxna hattar. När man blivit komfirmerad fick man bära hatt. På söndagar och helger bar herrarna kubb.

Männen och kvinnorna i vår samhällsgrupp var klädda likadant. Det fanns inga plagg som var särskilt utmärkande för dem. Inte heller plagg som ansågs opassande för dem. Ungsocialisterna hade rosetter som skilde dem från de andra. Det fanns inget visst ungdomsmod. Det var heller ingen skilnad i klädedräckten på landet och i stan.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

16624:5.

ACC. N:R M. LUF 126

Vi kallade våra föräldrar mor och far, även när vi talade om dem. Bekanta tilltalades herr och fru, sällan tant och farbror. Släktingar tilltalades moster, morbror m.m. Föräldrarna sade du till varandra både vid tilltal och när de omtalade varandra. Någon äldre släkting bodde aldrig hos oss.

Hemma skötte mor barnen, matade småbarnen och övervakade deras lekar. Barnen togs med på promenad innan de kunde gå av mor. Vi hade barnvagn.

Främst hade modern hand om barnens uppfostran. Barnen bestraffades med smäll om de varit olydiga. Den enda aga som förekom var örfilar. Modern utdelade agan, i svårare fall fadern. Man skrämde barnen med polisen och även sotaren.

Kvällarna tillbringades hemma med läsläsning, sång och sagor. Alla brukade vara hemma. Sällskapslekar såsom ett "skepp kommer lastat" deltog alla i. Vi brukade prata mycket med varandra både barn och vuxna. Barnen gick till sängs kl. åtta, föräldrarna senare. På lördagar och söndagar var familjen tillsammans. Då spelade man kort och träffade vänner. Familjen hade inga släktingar i staden. En moster som bodde i Södra Möinge brukade man besöka. Mostern besökte även familjen. Detta förekom speciellt vid högtider och dylikt.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

16624:6.

ACC. N:R M. LUF. 126. f

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Min far brukade inte vara tillsammans med sina kamrater så ofta. Han var med i Templarorden NTO och medlemmarna där träffades på lördagar och söndagar. De brukade träffas i Folketshus. Ibland var även de andra familjemedlemmarna med. Vid dessa tillfällen förekom kaffe och kakor. Min mor umgicks med de andra kvinnorna i huset. De träffades då och då när de hade tid. Föräldrarnas närmaste umgängesvänner var de andra hyresgästerna i huset. Dessa träffades vid kaffebjudningar. Barnkalas förekom ej. Familjen deltog i NTOs julfester. Utflykter som NTO ordnade deltog man också i. Dessa gick mest till någon plats i närheten av Eslöv. Man åkte häst och vagn dit. På bio gick vi aldrig, inte heller teater eller konserter. Cirkus däremot liksom Folkets park gick vi på. Någon idrott utövades ej i familjen.

Vi barn hade inte så många leksaker, bara några träleksaker och trasdockor. En del av dem var köpta, andra hemmagjorda. Vi hade fått dem av släktingar. Inomhus lekte vi med våra kamrater när det var dåligt väder. Utomhus lekte vi på fäladen. Pojkarna lekte indianer och vita, flickorna lekte med dockor och hoppade hage. Vid julen klädde vi ut oss. Att någon gick runt för att tigga pengar förekom ej där vi bodde. Vi skulle vara hemma kl. 6 på kvällen, på vintern och kl. 9 på sommaren. Ungdomarna ordnade själv de nstillställningar på logar och landsvägar.

16624:7.

ACC. N:R M. 1126 g.....

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Oscar Olson och hans syskon döptes i hemmet.
Han konfirmerades i Eslövs kyrka. Pojkarna hade nya långbyxor på sig och flickorna långa kjolar. Det var ingen fest i hemmet efter konfirmationen.
Efter skolavslutningarna förekom det inte heller någon fest men barnen fick nya kläder. Vid förlovningar bjöds det på kaffe och andra lysningsdagen hade man mottagning i hemmet.
Svensexå eller möhippa förekom aldrig.
Bröllop firades i hemmet, då kom släktingar och man bjöd på mat och dryck.
Vid högtidliga tillfällen hade man ofta hyrda kläder.
Antal ringar vid förlovningar och bröllop var samma som nu.
Guld och silverbröllop firades.
Om någon anhörig dog lades de i vardagsrummet tills begravningen.
Släkt och vänner tog farväl av den döde. Begravningsfölje var vanligt och man strödde grane och man lade blommor och kransar.
Födelsedagar firades men inte namnsdagar.
Man uppvaktade varandra mest vid jämna årsdagar då skikades vykort och man gav varandra presenter.

ACC. N:R M. 126 h 16624:8.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Som barn vakade Oscar Olson in nya året i hemmet, som ungdom på Folketshus.

På trettonhelgen var de aldrig stjärngossar.

Vid fastlag förekom inga lekar men iskolan hade de fastlagsfest. Fastlagsbullarna var vanliga vetebullar med mjölk.

Vid påsken hade man fäggade ägg som man hade färgat med mossor från stenar.

Och de lekte några lekar. Vid valborgsmässoafton och första maj förekom demonstrationer och strög i köpingen, särskilt utanför biograferna.

Till pingsten anordnade föreningarna utfärder.

Mårten var en högtidligare dag än de andra dagarna, den firades i hemmet och man åt höns.

Till julförberedelserna hörde bak och slakt. Man delade ut julklappar och åt lutfisk, risgrynsgröt, sylta, skinka och brunkål. Och man pyntade huset.

ACC. N:R

M. 16624:9.
.....126-i.....

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Läkare anlätades vid sjukdomsfall. Man skulle vara mycket sjuk innan läkare söktes.

Till hemmedikamenten hörde plåster, Hoffmans droppar och talg.

Den som vårdade och passade upp den sjuke var modern. Febertermometer fanns.

Sjukhus anlätades när läkaren föreskrev det. Man hade inget emot Sjukhus.

Förlossningar skedde som regel i hemmet. Barnmorskan anlätades vid förlossningen.

Barnen ammadades i ungefär 1 1/2 år.

Den enda badmöjlighet man hade var en balja i brygghuset.

Ohyra och råttor fanns inte i huset. Våningen städades varenda dag.

Till städredskap och städmedel hörde såpa, skyffel, borste.

En gång i mån. hade man stor tvätt i brygghuset, till tvättmedel hade man såpa.

16624:10.

ACC. N:R M. 126 j.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Den enda hjälp fattiga kunde få var fattig hjälpen 6 kr. i månaden.

Kommunen hjälpte till en del hjälpen bestod av klädr och mat.

Föreningar delade ut mat och kläder vid jul. Barnen skulle dra försorg om sina föräldrar såvitt de kunde. Annars fick fattiggården eller kommungården ta hand om dem, och gårdarna ansågs allmänt vara bra.

Så länge de äldre kunde arbeta höll de på med stenslagning.

Samhället och fattiggården hjälpte människor som var sjuka en längre tid.

16624://

ACC. N:R M. 126 k

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Prenumerationer på tidningar och tidskrifter förekom ofta.

Kooperativa affärer fanns. Oscar Olsons föräldrar blev medlemmar i en affärsrörelse år 1922.

Inställningen till de kooperativa rörelserna var att de privata affärerna förlorade mycket kunder. Det fanns en förening vilken kallades hundramanna-föreningen. Den delade ut till sjuka medlemmar 10 kronor i veckan och till en begravning 100 kronor. Inställningen till föreningen var att den var bra. Man hade en positiv inställning till fackföreningsrörelsen och de flesta av männen var med.

ACC. N:R

M.

16624:12.

126 1

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

I Oscar Olsons familj köptes tidningarna Arbetet, Skånska Dagbladet, Skåningen och Eslövs Tidningen. Socialdemokraterna ansågs vara det bästa partiet. Man deltog i förstamajdemonstrationer. Och man var välvilligt inställd till det. Det fanns inga stora motsättningar mellan de som röstade på olika partier. Det fanns en viss motsättning mellan Ungsocialisterna och Socialdemokraterna. De politiska partierna var aktiva. Föredrag och diskussioner var de olika typerna av propaganda. Familjemedlemmarna brukade gå på politiska möten, speciellt Oscar Olsson och hans fader. Man kunde vara med i vilket parti man ville utan att löpa några risker. De politiker som sattes främst i Oscar Olsons familj var sydsvenska politiker därför att de var duktiga och ledande. Inställningen till kungadömet var neutralt och det förekom ofta att man hade bildér av kungaparet i hemmen.

16624:73.
ACC. N:R M. 126 m

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Oscar Olsons familj tillhörde statskyrkan. Man gick sällan i kyrkan.
Det fanns inga motsättningar inom familjen eller grannarna när det gällde religion. Inget var speciellt religiöst färgat i hemmet.
Man hade en avogt inställning till statskyrkan och prästerna.
man läste aldrig ur bibeln eller bad några böner. alla barnen konfirmerades.
Ma n hade samma inställning som umgängeskretsen och grannskapet.

16624:14

ACC. N:R M. 126n.....

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Man läste mycket både böcker och tidningar, mycket lånades på biblioteken.

Alla var intresserade av läsning. Man hade ej råd med att fortsätta studera efter folkskolan. Kontorist ansågs vara det mest passande intellektuella yrket. Föräldrarna försökte påverka barnen i den mån de kunde när det gällde yrkesvalet. Oscar Olson ville bli snickare men fadern ville att han skulle ta något mindre tungt arbete. De faktorer som var avgörande för det slutliga valet var ekonomiska.

Modern fick hela lönen när Oscar Olson gick som lärling.

Fadern var med i Templarnas studiecirkel där läste man litteratur.

16624:15.
ACC. N:R M. 126 o

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

De olika områdena kallades för Sjöhusen och Bäckarna.

Eslöv var både köping, municipalsamhälle och församling på samma gång.

Bäckarna var hela Tebelundsområdet mellan Sallerupsvägen, Ssjöhusvägen.

Sjöhusen var municipalsamhället mellan Norregatan och Västmangatan.

Det förekom både en och tvåvåningshus och det fanns samma slags människor överallt, barnen i de olika stadsdelarna slogs.

Studenter fanns knappt. Konjorister och lärare ansåg man tillhöra överklassen.

Industriarbetarna var viktiga mot lantarbetarna.

De fanns olika parker Skolparken, Badhusparken, Stadsparken, Ekskogen och Skytteskogen.

Västerlånggatan kallades för Trulsgatan, varför vet inte Oscar Olson.